Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

23 июль 1972 йил, якшанба ◆ № 171 (15.342). ◆ Баҳоси 2 тийин.

СССР Министрлар Советида

Яқинда СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1972 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари муҳокама қилинди.

Об-ҳаво шароитлари ноқулай бўлиши натижасида келиб чиққан қийинчиликларга қарамай, шу йилнинг биринчи ярмида СССР экономикасини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди. СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг топшириқлари маҳсулотни реализация қилиш ҳажми, саноат маҳсулотининг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш, темир йўл транспортининг юк обороти, чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини харид қилиш ва бошқа кўрсаткичлар бўйича бажарилди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан 6,8 процент кўпайди. Пландан ташқари 3,2 миллиард сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди.

Халқнинг турмуш даражасини ошириш юзасидан КПСС XXIV съездининг беш йиллик планга доир Директиваларига мувофиқ 1972 йил учун белгиланган тадбирлар амалга оширилмоқда.

Планнинг бажарилиш якунларини муҳокама қилишда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг Раислари, министрлар ва СССР ҳукуматининг бошқа аъзолари қатнашиб, халқ хўжалик айрим тармоқларининг 1972 йил биринчи ярмидаги иши хусусида бир қанча мулоҳазаларни айтдилар.

СССР министрларига, идораларнинг раҳбарларига ва иттифоқдош республикаларнинг министрлар Советларига тегишли СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларда 1972 йил биринчи ярми планининг бажарилиш якунларини анализ қилиб чиқиш, корхоналар ва қурилишлар ишида мавжуд камчиликларни тугатиш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш топширилди.

Мажлисда министрларга ва идораларнинг раҳбарларига бу йилги ҳосилни йиғиштириб олишда колхоз ва совхозларга ҳар томонлама ёрдам бериш юзасидан зарур қўшимча чораларни кўриш тўғрисида кўрсатма берилди.

Ишлаб чиқариш қувватларини ишга солишни жадаллаштиришга, 1972/73 йилнинг қиш фаслига етарли ёқилғи ғамлаб қўйишга алоқадор масалаларга, шунингдек ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини ошириш масалаларига катта эътибор берилди.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига мамлакатда кенг авж олиб кетган умумхалқ социалистик мусобақаси халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларидаги иш савиясини янада ошириш ва халқ хўжалик планининг топшириқларини бажариш билангина кифояланмасдан, ошириб бажаришни ҳам таъминлаш учун катта имкониятлар очиб бермоқда.

Механизаторлар мусобақаси

МАШИНА— ДЕҲҚОН ҚАНОТИ

Халқимиз механизаторларни ҳосилдорлик карвонбошиси деб атайди. Чунки ерни экишга тайёрлаш, барака уруғи қадашдан тортиб ҳосилни йиғиб-териб олиш, келаси йил тараддуди билан боғлиқ бўлган ишларнинг ҳаммасини механизмлар воситасида механизаторлар бажаради. Механизатор ҳар қандай шароитда ҳам тадбиркор, чаққон бўлиши, қийинчиликлар олдида саросимага тушмаслиги керак. Чунки қишлоқ хўжалиги соҳасида у бошқараётган ҳайдов ва чопиқ тракторлари, пахта териш машиналари энг кучли ишлаб чиқариш қуроллари дир. Устоз механизаторларимиз бизга таълим бериб айтадиларки, механизатор ғалабага эришмоғи учун майдонга кирмоғи керак. Майдонга кирмоқ учун эса ғайрат отига минмоғи лозим. Ғайратсиз, мақсадсиз майдонга кириш — томошабинликдир.

Биз томошабин эмасмиз, пахта ҳосилининг тақдири учун жавобгар кишилар — механизаторлармиз. Чўл қувлаяпмиз, янги ерлар очяпмиз, ҳалол меҳнат қилиб, пахтадан юқори ҳосил етиштиряпмиз. Меҳнат эса номимизни улуғлаяпти. Бунда бошқараётган машинамизнинг роли катта, албатта. Мен ўтган йили машинада 650 тонна пахта тердим.

Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда бир центнер пахтани қўлда териш учун 5 сўм 50 тийин пул сарфланади. 650 тонна пахтани қўлда териш учун эса 35 минг 750 сўм маблағ кетади.

650 тонна пахта машинада терилганда қўл теримига нисбатан 34 минг 125 сўм маблағ тежаб қолинади. Масаланинг яна бир муҳим томони шундаки, 650 тонна пахтадан 220 тонна тола олинади. Бу икки миллион метр газлама демакдир.

Келтирилган мана шу мисолдангина механизаторлар, хусусан, терим машиналарини бошқараётган механизаторлар нечоғли ҳаётий масалани ҳал этаётганликлари ўз-ўзидан аён бўлади. Биз пахта етиштириш, уни юқори сорт билан тезроқ териб олиш муаммоларини ҳал қилишда карвонбоши бўлиб келдик, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолишимиз керак. Чунки биз партиямиз улуғлаб баҳо берганидек, қишлоқда марказий фигурамиз.

1972 йил — катта байрам йили, СССР тузилганлигининг 50 йиллиги нишонланади. Бундай шароитда ҳар биримиз ўз зиммамизга олган мажбуриятимизни шараф билан бажаришни ўйлаб иш тутмоғимиз, эл-юрт олдида берган ваъдамизни ёддан чиқармаслигимиз керак. Ҳар биримизнинг бу йилги меҳнатимизга, она-Ватанга бўлган садоқатимизга кузга бориб бункерлардан тўкиладиган, тарози босадиган пахтанинг миқдори ва сифатига қараб баҳо берилади. Шундай экан, ҳозир астойдил меҳнат қилишимиз, ҳар қатор, ҳар туп ғўзада кўп ва эрта пишар ҳосил нишоналарини тўплашимиз, тезроқ пишиб етилишини таъминламоғимиз зарур.

Ғўза парвариши соҳасида бригадамиз аъзолари нима ишларни қилдилар, яна қандай режалари бор? Мен шулар ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман. Пахта майдонимиз 120 гектар. Давлат шартномаси бўйича гектаридан 20 центнердан «оқ олтин» топширишимиз керак. Лекин юқорида айтиб ўтганимдек, бу йил — юбилей йили. Тўйга муносиб тўёна тайёрлашни муқаддас бурч деб биламиз. Шунинг учун шартномадагидан ташқари гектаридан яна 25 центнердан пахта етиштириш ва уни йиғиб-териб тайёрлов пунктига топшириш мажбуриятини олдик. Шунда ҳосилдорлик гектар бошига 45 центнерни ташкил этади. Пахта чўғини бундан бир килограмм камайтирмаймиз. Сўзимиз қатъий.

Бригадамизда ҳаммаси бўлиб 6 киши ишлайди. 120 гектар майдон олти кишига тақсимланганда ҳар биримизга 20 гектардан ер тўғри келади. Шунча ердаги ғўзаларни бир киши парваришлаши, очиқтирмай — ўғит, чанқатмай — сув бериши, қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан муҳофаза қилиши керак. Бунинг учун ҳар туп ғўзани серҳосил қилиб ўстириши, кўсаклар ва бошқа ҳосил нишоналарини тўкилишдан сақлаши, ҳосилни қисқа фурсатда нест-нобуд қилмай териб олишни таъминлаши керак. Бундай оғир, аммо шарафли ишларни машиналарсиз бажариш мумкин эмас. Шунинг учун ҳам биз-чўлқуварлар машиналарни ўзимизнинг дўстимиз, суянган тоғимиз, деб биламиз.

Ғўзаларимизнинг ҳолати қуйидагича: ёппасига шоналаяпти, гуллаяпти. Ҳар туп ғўзада 3-4 та бўлиқ кўсак ҳосил бўлди. Ҳосил шохлари ўртача 13-14 та. Бўйи бир метрдан ошди. Соғлом, барглари кўмкўк. Ҳашарот жароҳатлаган пайкал ёки қатор йўқ. Мутахассисларнинг фикрича ғўзалар июль ойида қанчалик ҳосил тўплаши, уни сақлаб қолиши лозим бўлса, шунга эришганмиз.

Лекин бу гапларнинг ҳаммасини планда белгиланган ҳосилни назарда тутиб айтяпман. Ваҳолонки, биз зиммамизга гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз, деган мажбурият олганмиз. Аҳволни бу жиҳатдан таҳлил қиладиган бўлсак, ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолиш борасида энди эллик процент иш қилдик. Ўтган йилларнинг тажрибаси шуни кўрсатдики, ҳар туп ғўзада ўртача 28-30 та бўлиқ кўсак бунёдга келтирганимиздагина нишонга олган маррамизга толиқмай етамиз.

Ҳар бир звено, бригада, бўлим, колхоз, совхознинг социалистик мажбурияти бор. Масалан, бизнинг совхозимиз 15 минг тонна «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини қабул қилган. Бунинг учун чўл шароитида ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнерга етказмоқ керак. Кўриниб турибдики, зиммамизга олган мажбуриятимизни адо этмоқ, механизаторлик касбини шарафламоқ учун ҳали кўп иш қилмоғимиз керак. Бунинг учун техника етарли, фурсат бор. Фақат меҳнатдан қочмасак, ёз иссиғига бардош берсак, сув ва бошқа моддий ресурслардан ишнинг кўзини билиб фойдалансак кифоя. Кўзлаган мақсадга эришмоқ учун нималар қилмоқ керак?

Июль ойининг охиригача ҳамма майдонларда яна бир марта сифатли ғўза парвариши ўтказишимиз лозим. Пиллик ўғит нормасини узоғи билан уч-тўрт кунда бериб бўлиш керак. Шундан кейин органик ўғит солсак, «шарват» оқиздирсак бўлади. Аммо минерал ўғит солишга ҳожат қолмайди.

Биз шуни кўзлаб иш тутяпмиз. Июль ойини ғўза парваришида зарбдор ой деб эълон қилган эдик. Энди ўзаро маслаҳатлашиб август ойини ҳам шундай ой деб эълон қилишни лозим топдик. Чунки ғўзаларимизнинг авжи ва ҳосил тўплаши ҳамон ўтган йилдагидан орқада қоляпти. Шуни ҳам айтиш кераки, биз июль ойининг охиригача ғўзаларни биринчи чеканкадан чиқарамиз. Энди ғўзаларни бўйига ўстиришга эмас, кўпроқ ҳосил тўплашига зўр берамиз. Август ойида зарур топилган жойларда такрор чеканка ўтказиб, бачки шохларни олиб ташлаймиз. Аъзоларимизнинг ҳаммаси шу кунларда конкрет вазифа олиб, пешана тери тўкяпти.

Август ойида ҳамма майдонларда яна икки марта парвариш ўтказамиз, ҳосил чўғи дидимизга мос келмайдиган пайкалларда уч марта парвариш ўтказиш ниятимиз бор. Шунда ҳамма жойда бир текис — юқори ҳосил тўплаймиз. Лекин шу ўринда бир масалага тўхталиб ўтиш керак. Биз механизатормиз, ҳосилнинг тақдирига жавоб берамиз. Шундай экан, ишда сифатга алоҳида эътибор қилайлик. Ғилдиракларнинг айланиши ерда намни тўла сақлаб қолиш, ҳосил нишоналарини тўкилишдан асраш, шоналарни тезроқ гулга, гулларни кўсакка айлантиришга ёрдам берсин, бирор дона ҳосил нишонасига зарар етмасин. Бунинг учун универсалларга тўсиқлар ўрнатиш фурсати етди.

Кўсаклар пишиб етила борган сари қишлоқ хўжалик зараркунандалари, хусусан кўсак қурти кўпаяди. Буни тажрибада кўрдик. Умуман барча хил зараркунандаларга қарши қаттиқ ўт очмоғимиз керак. Зараркунандалар ҳосилнинг душманидир. Биз ҳамма майдонда бир неча марта профилактик тадбирлар ўтказдик. Шунга қарамай ҳар куни пайкалларни назорат қилиб бормоқдамиз.

Мен ҳам кўплар қатори сирдарёлик ҳамкасбимиз Аҳмаджон Валиевнинг «Совет Ўзбекистони» газетасида босилган «Келинг, беллашайлик!» сарлавҳали хатини ўқиб чиқдим, унинг фикрларига тўла қўшиламан. Бу йил республикамиз бўйича машиналарда 2 миллион тонна пахта терилишига ҳаммамиз ўз улушимизни қўшамиз. Мен мавсумда машинада 700 тонна пахта териб бераман. Мен билан бир сафда меҳнат қилаётган Кувноқ Бургутов, Тожибой Абдумаликов, Шамсиқамар Тўхтаева, Эргаш Алибековлар ҳам ўз бригадалари бўйича гектаридан 40-45 центнердан «оқ олтин» етиштириш, ялпи ҳосилни қўл кучи ишлатмай машиналарда териб олишга сўз бердилар. Ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, совхозимизда 15 минг тонна чўл дурдонаси етиштиришдек шарафли вазифани муваффақиятли ҳал этамиз. Бу, СССРнинг 50 йиллик тўйига туҳфамиз бўлади.

Тўланбой ДАДАЖОНОВ,
Сирдарё областидаги Ленин номли 11-совхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

СССР 50 йил

ЮБИЛЕЙНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК.

●

ЧЎЛДА «ОҚ ОЛТИН» УНДИРАЁТГАНЛАР.

●

ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИШ УЧУН.

●

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

●

40 ЦЕНТНЕРЧИЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛДИЛАР.

ТОШЛОҚДА ДУР

Фарғона районидаги кўп тармоқли Карл Маркс номли колхоз заршунослари ҳосилдорликни йил сайин кўпайтириб келишяпти. Хўжалик пахтакорларининг бу йилги марралари 900 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 28 ўрнига 30 центнер «оқ олтин» олишдир. Колхоз азаматлари ҳосил тақдири ҳал қилинаётган шу долзарб кунларда ҳар дақиқани ғанимат билиб, ғўза қатор ораларига ишлов беришни кўнгилдагидек олиб бормоқдалар.

— Экин майдонимизнинг қарийб 50 проценти тошлоқ, — дейди колхоз правлениесининг раиси Ленин ордени кавалери Энахон Аҳмадалиева. Тошлоқ ердаги ғўзаларни вақтида суғориб, озиқлантириб туриш керак. Барча пайкалларимиздаги серавж ғўзалар бешинчи комплекс ишловдан чиқариляпти. Орзиқул Йўлдошев, Орифжон Исмоилов, Комил Ҳамидов, Маҳмуд Болтабоев каби моҳир механизаторларимиз кунлик топшириқларини ортиғи билан бажаришяпти. Ҳозир 45 нафар механизатор ғўзани парваришлаш билан банд. 40 центнерчилик ташаббусига қўшилган коммунист Акбарали Ёқубов, Козоқбой Мирзажонов, Махсим Абдураҳимов, Эшимбой Турғуновлар раҳбарлик қилаётган бригада далаларида мажбуриятга яраша ҳосил тўпланяпти.

Ф. ЛУТФУЛЛАЕВ.

Суратларда: (Юқоридан пастга) 1. Колхоз правлениесининг раиси Э. Аҳмадалиева (ўнгда) ва илғор бригада бошлиғи М. Ҳасанов ўртоқлар ғўза ҳосилини кўздан кечиришяпти. 2. Бригада ғўзаларига ишлов бериш пайти. 3. Хўжаликнинг Ҳ. Аҳмаджонов раҳбарлик қилаётган бригада далаларида ғўзалар ob-ҳаётга қондириляпти.

Автор фотолари.

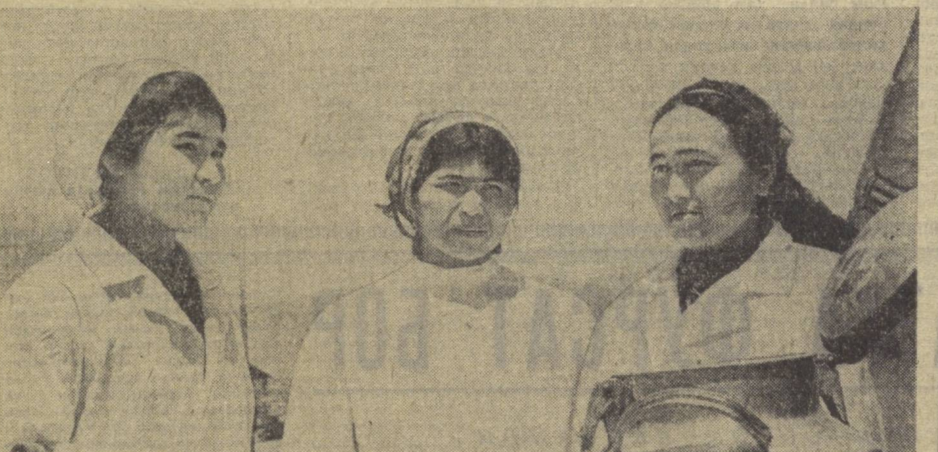

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз фермасининг сут соғувчиларидан Н. Йўлдошева, Г. Тожихонова ва З. Абдуллаевалар меҳнатсеварлиги билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлишмоқда. Улар ўзларига бириктилган соғин сигирларнинг ҳар биридан кўплаб сут соғиб олишяпти. Суратда: (чапдан) Н. Йўлдошева, Г. Тожихонова ва З. Абдуллаева ўртоқлар.

Ф. Абдурасулов фотоси.

БЎЗЛИКЛАР ЗАФАРИ

Андижон областининг Бўз районида пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам шаҳдам ривожлантириляпти. Чўлқуварлар бу йил она-Ватанга 320 тонна гўшт, 1590 тонна сут, 39 тонна жун ва бошқа хил маҳсулотлар етказиб беришга аҳд қилганлар.

Район чорвадорлари аҳдига мардлик билан вафо қилмоқдалар. 151 тонна гўшт, 674 тонна сут тайёрланиб, ярим йиллик планлар бажарилганига анча бўлди. Куни кеча «Партия XXII съезди», Жданов номли, Калинин номли, Энгельс номли, «Коммунизм» колхозларидан ҳамда Мирзааҳмедов номли совхоздан бўрдоқи ва сўкимга боқилган чорва молларнинг катта группаси гўшт учун тайёрлов пунктларига жўнатилди.

И. АКРОМОВ.

ЧЕКАНКА БОШЛАНДИ

НАМАНГАН, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Дзержинский номли юқори ҳосилли колхозда ғўза чеканкаси бошланди. Бу ишни энг тажрибали деҳқонлар бажаряпти. Ҳайдарали Мисиров бошлиқ бригаданинг чеканкадан чиқарилган ғўзалари айниқса серҳосил бўлиб ўсяпти. Ҳозирдаёқ ҳар туп ғўзада 4-5 та бўлиқ кўсак санаш мумкин.

— Биз чеканкани ўтган йилдагидан анча олдин бошладик, — дейди бригадир, — агротехниканинг бу муҳим тадбири ҳосилдорликни 4-5 центнер оширади, кўсакларнинг барвақт очилишига, ҳосилни қора совуқ тушгунча йиғиб-териб олишга ёрдам беради. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»ларда териб олиш кўзда тутилаётган ҳозирги шароитда чеканкани ўз вақтида, сифатли қилиб ўтказиш айниқса катта аҳамиятга эгадир.

Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам ғўзалар чеканка қилина бошланди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

ТУЯМЎЙИН БИНОКОРЛАРИНИНГ ЖАВОБИ

ПИТНАК, (Хоразм области), 22 июль (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Туямўйин гидроузели қурувчилари партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Хоразм области район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари, республика сув хўжалиги ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар. Йиғилишни Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов очди.

Йиғилиш иштирокчилари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан қурилиш ишлари суръатини кучайтиришга қарор қилган тахиатошликларнинг қимматли ташаббусини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар. Олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш тадбирлари белгиланди.

Туямўйин гидроузели қурувчиларининг тахиатошликлар номига йўллаган мактубида бу йил ўтган йилдагига қараганда тўрт баравар кўп, жами 20 миллион сўмликдан кўпроқ капитал маблағни ўзлаштиришга, юбилей йилининг қурилиш-монтаж ишлари планини 25 декабрда тўла бажаришга аҳд қилганликлари айтилади. Туямўйинликлар 35 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой биноси қуриш, ҳар йили 380 минг кубметр товар бетон чиқарувчи бетон заводини ишга тушириш, гидроузелнинг асосий иншоотларига бетон ётқизиш учун котлован тайёрлаш шиори остида ишламоқдалар.

Туямўйин бинокорлари меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 10 процент оширишга, 0,25 процент миқдорида бинокорлик ва ёқилғи мойлаш материалларини, электр энергияни тежашга қарор қилдилар. Улар меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни жорий этиш йўли билан 100 минг сўм маблағни тежаб қолишга, коллективда оммавий касбларга эга бўлган 600 ишчини тайёрлашга киришдилар.

БУГУН — САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

Пойтахтимизда савдо ва маиший корхоналар тармоғи тобора кенгайиб бормоқда. Яқинда Чилонзорда янги ресторан қуриб битказилиб, фойдаланишга топширилди. Фотомухбиримиз И. Глауберзон олган бу суратларда Чилонзор ресторанининг ташқи ва ички кўринишлари тасвирланган.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Ғ. ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ССР савдо министри

Бу йил Савдо ходимлари куни КПСС XXIV съезди қарорларидан руҳланган халқимизнинг сиёсий ва меҳнат активлиги ниҳоятда ошган. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик ишлари авж олган бир пайтга тўғри келди.

Совет савдоси катта ва шонли йўлни босиб ўтди. Мамлакатимиз халқ хўжалигининг тараққиёти билан бир қаторда совет савдоси ҳам такомиллашди ва ривожланди. Совет кишиларининг фаровонлигини оширишда савдонинг роли катта.

Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили вазифаларини муваффақиятли бажарган республикамиз давлат ва кооператив савдо ходимлари юбилей олди социалистик мусобақасини кенг авж олдириб, беш йилликнинг иккинчи йили биринчи ярим йиллик товарооборот планини ҳам ортиғи билан бажардилар. Матлуботчилар асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва тайёрлаш йиллик ва ярим йиллик планларини муддатидан олдин бажардилар. Шу кунларда пахтакорларга намунали хизмат кўрсатмоқдалар. Саноат корхоналари, қурилишлар, ўқув муассасалари ва мактабларда умумий овқатланишни ташкил этиш соҳасида анча ишлар амалга оширилди.

Савдо маданиятини юксалтиришда ўз-ўзига хизмат қилиш усули катта роль ўйнамоқда. Фарғона марказий универмаги, «Ташпромторг»нинг 17-магазини, «Таштекстильшвейторг»нинг 43-магазини, «Чирчиқторг»нинг 56-магазини, Марғилон универмаги ва бошқаларнинг ишлари мақтовга сазовордир. Яқинда Ўрта Осиёда энг йирик бош универсал магазини харидорларга ўз қучоғини очди. Бу магазин ўз-ўзига хизмат қилиш усулида ишлайди.

Савдонинг моддий-техника базаси ҳам мустаҳкамланмоқда. Тўққизинчи беш йилликда йирик замонавий савдо объектлари қурилади. Бундан бир неча кун муқаддам Чилонзорда «Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш тресги қурган умумий овқатланиш комбинати очилди. Бу муваффақиятларга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Бу муваффақиятлар республика савдо ходимларининг фидокорона меҳнати туфайли қўлга киритилди. Улар орасида кўплаб ташаббускорлар, ўз касбини жондан севган ажойиб сотувчилар бор. Уларнинг кўпчилиги ўз ҳалол меҳнатлари билан харидорлар олқишига сазовор бўлмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан мукофотланган. «Хизмат кўрсатган савдо ходими», «Уста ошпаз» ва «Уста-қандолатчи» каби юксак номга эга.

Савдода қўлга киритаётган ютуқларимизни таъкидлаш билан бирга КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг савдони ва унинг техника билан жиҳозланишини яхшилаш бўйича баъзи чоралар ҳақида қабул қилгач қарорида кўрсатилган кўпгина нуқсонлардан кўз юмиб бўлмайди. Баъзи давлат ва кооператив савдо корхоналари ва муассасалари ўз товарооборот планларини бажараолмай, меҳнаткашлар олдида юзлари шувит бўлиб қолаётирлар. Меҳнаткашларга кундалик зарур товарларни ўз вақтида етказиб бермаётирлар.

Умумий овқатланиш корхоналари ходимларининг эътиборини ўз маҳсулотлари ишлаб чиқариш планларини бажаришга қаратиш лозим.

Аҳоли талабларини қондиришда савдонинг саноат билан алоқасини мустаҳкамлаш муҳим роль ўйнайди. Харидорларнинг аъло сифатли, ҳушбичим товарларга бўлган талаби кун сайин ошмоқда. Бизнинг бурчимиз ана шу керакли товарларни халққа етказиб беришдир.

Ўзбекистонда ўз корхонаси шарафи учун курашаётган саноат корхоналари кўп. «Қизил тонг» тикув фирмаси ва 2-тикувчилик фабрикаси, Тошкент чинни заводи, «Ўзбекхиммаш» заводлари ана шулар жумласидандир. Республикамизда шундай корхоналар ҳам борки, улар ўз корхоналари шарафи учун етарли курашмаётирлар. Аҳоли талабларини қондиришга етарли эътибор бермаётирлар. Саноат корхоналари фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришишлари лозим. Баъзи савдо дўконларининг растaларида харидорлар талабига жавоб бермайдиган кераксиз буюмлар тўлиб ётибди. Бунга йўл қўйиш асло мумкин эмас.

Ҳозирги кундаги асосий вазифа харидорларга зарур ва керакли, аъло сифатли, талабига мос товарларни етказиб беришдир. Саноат корхоналари билан сифатли кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун фаол иш олиб бориш зарур. Савдо ходимлари саноат корхоналари билан ўзаро алоқани йўлга қўйишлари, юқори сифатли товарлар ишлаб чиқаришга эришиш учун курашишлари даркор.

Савдо ходимлари олдида янги беш йилликда турган вазифалар кадрларни танлаш ва уларни жой-жойига қўйиш ҳамда тарбиялаш ишини бирмунча яхшилашни талаб этади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг савдо ва унинг техника билан жиҳозланишини яхшилаш бўйича баъзи тадбирлар тўғрисида қабул қилган қарори савдо ходимлари олдига янги талабларни қўймоқда. Савдо ходимлари мураккаб машиналар ва асбобларни билишлари лозим. Сотувчиларнинг янги товарларни пропаганда қилишдаги роли жуда катта аҳамиятга эгадир. Улар харидорнинг ҳақиқий маслаҳатгўйи бўлишлари учун сотувчи жуда кўп нарсани билиши, у ўз малакасини кун сайин ошириши лозим.

Ҳеч шубҳа йўқки, КПСС XXIV съезди қарорларидан руҳланган республикамиз савдо ходимлари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олтин тўйини муносиб зафарлар билан кутиб оладилар. Республикамиз меҳнаткашларига намунали савдо хизмати кўрсатиш учун бутун куч ва имкониятларини ишга соладилар.

ҚУВОНЧ БАХШ ЭТСАМ

Сотувчилик касби нозик, машаққатли, шу билан бирга шарафли касб. Чунки у халққа хизмат қилишга, унинг оғирини енгил қилишга даъват этилган. Мен ёшлигимдан шу касбга меҳр қўйганман. Шу боисдан Тошкент савдо техникумига ўқишга кирдим. Уни битиргнимдан сўнг Тошкент марказий универмагининг парфюмерия бўлимига ишга келдим. Шундан буён харидорлар хизматидаман. Ҳар куни турли касбдаги, турли характерли кишиларга дуч келаман. Уларнинг ҳожатини чиқаришга қўлимдан келганича ҳаракат қиламан.

Бизнинг бўлимимиз харидорлар билан доимо гавжум бўлади. Чунки бу ерда кундалик зарур товарлар сотилади. Меҳнаткашлар қалбига йўл топаётганимиз товар обороти планларини ортиғи билан бажаришимизга имкон бераётир. Бўлимимиз ўтган ойда ҳам товар обороти планини ортиғи билан адо этди. Планга қўшимча 2 минг сўмлик товар сотилди. Бўлимимизга коммунистик меҳнат бригадаси номи берилган. Бригадамизнинг ҳар бир аъзоси савдо ходими деган номни муқаддас сақлаб, унга доғ туширмасликка ҳаракат қилаётир, харидорлар олқишига сазовор бўлаётирлар. Яқинда бўлиб ўтган ёш сотувчиларнинг республика конкурсида иштирок этдим. Конкурс ғолиблари қатори менга ҳам пул мукофоти, республика Савдо министрлигининг Фахрий ёрлиғи ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқаришнинг ёш илғорига» значоги берилди. Бу мени меҳнаткашларга янада намунали савдо хизмати кўрсатишга руҳлантириб юборди.

Харидорлар хурсанд бўлиб, сенга миннатдорчилик билдирганига нима етсин. Мен уларга қувонч бахш этсам дейман.

Дилором ХАЙРУЛЛАЕВА,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент марказий универмагининг сотувчиси.

Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Марказий универсал магазини сотувчилари коллективи орасида Омина Назарова билан Матлуба Орифжонова меҳнатсеварлиги, харидорларга намунали хизмат қилиши билан ҳурмат қозонмоқда. Ҳар иккаласи ҳам намунали ишлари учун мукофотлар ва фахрий ёрлиқлар билан рағбатлантирилган.

А. Тўраев фотолари.

ЗАВОД БОҒИ

«Таштекстильмаш» заводининг боғида эрта пишар олма навлари ва узум узиб олинмоқда. Тушлик танаффус вақтида корхонанинг кўпгина ходимлари бу ерга дам олгани ва мевадан татиб кўргани келишади. Боғда исталган мевани топиш мумкин. Бу боғда беш юз туп ток ва бир ярим минг тупга яқин мевали дарахт бор. Шу йил ёзидан бошлаб, ўрик, олча ва гилос ҳосил бера бошлади. Олхўри ва шафтоли меваси ҳам етилиб қолди.

Бундан ўн беш йилдан аввалроқ бекор ётган бўм-бўш ерда завод боғ барпо этган эди. Ҳозирги вақтда корхонанинг «яшил цехи», манзарадор кўчатлар билан боғни қўшиб ҳисобланса, олти гектардан кўпроқ майдонни эгаллайди. Бу боғнинг бойлигига ҳар қандай колхоз боғбонининг ҳаваси келса арзийди. Гулхоналарда 1200 туп атиргул яшнаб турибди. Боғ туфайли корхона цехлари салқин, территория гулларга безаниб, шовқинни камайтириб турибди.

Зўр ишқибоз боғбон Сафаргали Мурашев бу боғни гуллатиб-яшнатишда машинасозларга мадад берди. Сафаргали ота пенсияга чиққан бўлса ҳам қадрдон заводини унутиб қўйгани йўқ. У ўз тажрибасини шогирди Хўжабой Ҳасановга ўргатди. С. Мурашев корхонага ҳар гал келганида заводнинг янги боғбонига аввалгидек маслаҳатлар бериб туради.

В. ШЕВЦОВ,
ЎзТАГ мухбири.

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ТАРБИЯ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

Одамнинг кайфияти ҳамма вақт ҳам бирдек бўлавермайди. Шунга кўра биз кундалик муносабатда буни унутмаслигимиз керак. Бироқ бу оддий ҳақиқатни айрим кишилар тушунмайди. Ёки тушунса ҳам, бунга амал қилмайди. Кундалик ҳаётимиздан оддий бир мисол. Автобусда одам ҳаддан ташқари кўп. Билет олаётиб,, бир қизга бехосдан қўлингиз тегиб кетди.

Ўша қиз сизга хўмрайиб қарайди-да:

— Кўзингга қарасанг бўлмайдими, шилқим? Мен сенинг тенгингманми? Мен сен айтганлардан эмасман,—деб томдан тараша тушгандай сизга тавқулаънатлар «маржонини» ҳадя этади. Бу сўзни даъфатан эшитиб, сиз аввалига ҳангу-манг бўлиб қоласиз. Бироз ўтиб кайфиятингиз ҳам бузилади. Лекин, шунга қарамай, одоб юзасидан, ўзингизни босиб: — Кечирасиз, синглим, билмабман, узр, — дейсиз. У бўлса:

— Яна менга қараб тиржаясан-я! — деб таъна-ю маломат тошини отишда давом этади. Бундай воқеалар автобусларда, трамвай ва троллейбусларда онда-сонда бўлса-да, учраб туради. Юзаки қараганда, бу оддий нарсадек туюлади. Лекин унинг замирида катта гап бор. Чунки ўринсиз айтилган юқоридаги каби таъналарнинг жароҳати инсон қалбини анча вақтгача азоблайди.

Мен Андижон пойафзал фабрикасида ишлайман. Касбим — ишчи. Шунинг учун ҳам ишчиларнинг характерларини озми-кўпми биламан. Кайфият меҳнатга қандай таъсир этади, деган саволни анчадан бери ўйлаб юраман. Шу ҳақдаги баъзи фикр ва мулоҳазаларимни ҳурматли газетхонлар билан баҳам кўрмоқчиман.

Биринчи бор корхонага ишга келган ёш ишчи ўзини ниҳоятда бахтиёр ҳисоблайди. Шундай кайфиятни мен ҳам ўз бошимдан кечирганман. Дастлаб кадрлар бўлими идорасига қадам қўйган ёш ишчининг ҳужжатларини қабул қилиб олаётган кадрлар бўлими бошлиғи ишчи номи нақадар шарафли эканлигини уқтириб, бу номни она сутидай ардоқлаш ва унга доғ туширмаслик учун ҳаракат қилишликни маслаҳат беради. Сўнгра уни мастерга топширади. Мастер бўлса станоклар билан қандай ишлаш кераклигини тушунтиради, йўл-йўриқ беради. Ёки бўлмаса бирорта илғор ишчининг қўлига шогирд сифатида ҳунар ўргатиш учун бириктилади. Айримлар учун ҳунар ўрганиш дастлаб қийин туюлиши ҳам мумкин. Лекин ҳаётга эндигина мустақил қадам ташлаётган ҳар бир ёш ишчида касбга меҳр уйғотиш, унинг ишончига ишонч қўшиш биринчи галда унинг устозига боғлиқ. Кўпчилик мастер ёки устоз ишчилар ўз вазифаларини тўғри тушунадилар, доимо ишчи номини улуғлайдилар. Ҳамкасблари билан, ёш шогирдлари билан самимий муомалада бўладилар. Уларнинг кўнглидаги гапларни топиб гапириб, кўнгилларини кўтарадилар. Бундай муносабатнинг натижаси ишлаб чиқаришда тезда ўз самарасини кўрсатади.

Қайси цехнинг мастери хушфеъл, ширин сўз, одамохун, камтарин ва талабчан бўлса, шу ерда интизом доимо мустаҳкам бўлади. Планларнинг бажарилиши ҳам доимо кўнгилдагидек бўлади. Чунки яхши кайфият ишни сидқидилдан, юракдан бажаришга даъват этади.

Фабрикамизда илғор мастерлардан коммунист Қаҳҳоржон Бадалов 18 йилдан буён ҳалол ишлаб келмоқда. Меҳнатсеварлиги туфайли оддий ишчидан мастерликка кўтарилди. Камсуқумлиги, ишбилармонлиги, топширилган вазифаларни ўз вақтида ва намунали бажаришдаги хизматлари учун партия ва ҳукуматимиз унинг кўксига «Ҳурмат Белгиси» орденини тақиб қўйди. Бу юксак мукофот унга ярашиб тушган. Чунки Қаҳҳоржон Бадалов фабриканинг юраги бўлган тайёрлов цехида ҳормай-толмай, шахсий намуна кўрсатиб ишламоқда. Цехда ойлик, квартал, йиллик планларнинг доимо ортиғи билан бажарилишида цех мастери коммунист Қаҳҳоржон Бадаловнинг ташкилотчилиги ва инсонийлиги ҳам катта роль ўйнамоқда. Очиғини айтсак, фабрикамизда Қаҳҳоржон Бадаловга ўхшаган оқ кўнгил ва фидокор мастерлар қатори бунинг акси бўлган одамлар ҳам бор. Айрим мастерлар ўз ҳузурига маслаҳат сўраб, фикр-мулоҳаза билан келган баъзи ишчиларга бақириб, чақириб, ўдағайлаб беради. Ана шундайларни кўриб ўйлаб қоласан, киши. **Шу ҳам кишилар билан ишлаш бўлдими? Давлат сени бу лавозимга шунинг учун қўйганми? Устозларинг сенга шуни ўргатишганми? Ўқитувчинг шундай таълим берганми? — деб ўз-ўзингга савол берасан. Онда-сонда бўлса-да, учраб турадиган бундай кишиларга ўнг қулоғинг билан ҳам, сўл қулоғинг билан ҳам эшитиб қўй: бундай хатти-ҳаракатинг билан ҳамкасбларинг назаридан қоласан,** — дегинг келади.

Аслида ҳам, бўлар-бўлмасга мастер ишчининг кайфиятини хуфтон қилса, унинг иш натижаси ҳам шундай бўлади. Нега деганда, яхши кайфият — яхши меҳнат калити. Лекин бундан мастер ишчи камчиликка йўл қўйса, брак маҳсулот тайёрласа, индамаслиги керак деган маъно англашилмайди. Айтмоқчиманки, меҳрибонлик ва талабчанлик, камтарлик ва принципиалликни бир-бирига уйғунлаштириб олиб бориш лозим.

Тўғри, раҳбарлик қилишнинг ҳам ўзига яраша ташвиши бор. Коллективга бош-қош бўлиш осон иш эмас. Буни ҳеч ким инкор этмайди. Лекин баъзи мастерлар мансабларини суиистеъмол қилиб, фақат дўқ-пўписани дастак қилиб оладилар. Баъзан бугундан бошлаб ишга келма деб қўрқитмоқчи ҳам бўладилар. Бундай раҳбарлик усулини ҳаёт аллақачон рад этган.

Масалан, бир цехда 80 та ишчи бор, дейлик. Кунига 800 тадан пойафзал ишлаб чиқариши керак. Иш ҳар кунгидай вақтида бошланди. Лекин нима учундир тўрт киши ишга келмади. Нима қилиш керак? Фойдаланиладиган резерв ҳам йўқ. Орадан ярим соат ўтар-ўтмас бояги ишчиларнинг ҳаммаси ҳам турли баҳоналарни рўкач қилиб ишга келди. Аслида-ку вазифасига масъулиятсизлик билан қараганликлари учун мастер уларга қанча танбеҳ берса ҳам ҳаққи бор. Лекин тажрибали мастерлар бир-икки оғиз дакки берадилар-да, гапнинг асосийсини иш кунининг охирига қолдирадилар. Қизиққонроқ мастер бўлса, иш куни бошланганига бирор соат бўлмай «мажлис»ни бошлаб юборади.

Демак, ишга кечикиб келган ишчини мастер ўз кабинетига чақириб, ўзларингиз яхши биласизлар, битта одам ишга сабабсиз келмай қолса, ишимизга қандай путур етади. Келгусида бундай ҳоллар такрорланмасин. Агар тегишли хулоса чиқариб олинмаса, бошқача гаплашамиз, деса ҳар қандай ишчи ҳам ўзига тегишли хулоса чиқариб олади. Бундай муомалани кўрган ишчи мастернинг унга бўлган ишончи ва ҳурматини ўрнига қўйишга интилади. Кайфияти ҳам тетик бўлади. Топширилган вазифани бажармагунча, тиниб-тинчимайди.

Агар мастер кўпчилик олдида, иш бошида ишчи айбли бўлган тақдирда ҳам, унга дашном берар экан, бу, албатта унинг кайфиятига таъсир этади. Бунинг натижасида унинг меҳнат унумдорлиги ҳам кутилгандек бўлмайди.

Баъзан арзимас хатоларга йўл қўйгани учун баъзи мастерлар ишчининг қўлидан пропускасини олиб қўйиб, меҳнат интизомини буздингиз, бугундан бошлаб ишдан бўшадингиз, аризангизни ёзаверинг деган қабилда иш тутишади. Бу енгилтакликнинг охирини ўйлаб кўрайлик. Бўшаб кетган одам ўрнига, албатта, бошқаси олинади. Ишга кирган киши уч-тўрт ойда шогирдликдан ишчилар қаторига қўшилади. Лекин у барибир ўша тажрибали ишчидек ишлай олмайди. Бундан албатта цех, қолаверса, коллектив зарар кўради.

Мастерларнинг ишчилар билан яқиндан алоқада бўлиши маҳсулот сифати ва ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлигини оширишда муҳим омиллардан бири ҳисобланади. Ҳаёт ниҳоятда мураккаб, унда турли ҳодисалар бўлиб туради. Айтайлик, бугун бир ишчи мутлақо фабрикага келмади. Эҳтимол, унинг узоқроқдаги қариндоши вафот қилган. Кечаси келиб уни машинада олиб кетишган. У шошганидан буни ҳамкасбларидан бирортасига айтиб қўйишни ҳам унутиб кетаверган. Ёки у касал бўлиб қолган.

Халқимизда «етти ўлчаб бир кес», «аввал ўйла, кейин сўзла», деган мақол бор. Биз шунга доимо амал қилишимиз керак. Масалан, ана шу ишга келмаган ишчи билан кечаги воқеа тафсилотини билмай туриб, дабдурустдан унинг иззат-нафсига тегмаслик керак. Лекин айрим мастерлар ишчи прогул қилдими, уни дарров ўртоқлик судига рўпара қилишади. Бу, менимча, тўғри эмас. Ишбилармон, ўзини ҳурмат қилган мастер бундай йўл тутмайди. У ишчи билан бафуржа суҳбатлашиб, ўша куни у узрли сабаб билан ишга келмаган бўлса ҳам, шу туфайли етказилган зарар ва ўз манфаатидан коллектив манфаатини устун қўйиш нималигини ана шундай суҳбатлар чоғида лўнда қилиб тушунтириб қўяди.

Мен юқорида мастер билан ишчи муносабатининг инсон кайфиятига ва меҳнатга таъсири тўғрисида фикр юритдим. Лекин ишчининг кайфияти фақат бунгагина боғлиқ эмас. Унинг кўпгина бошқа томонлари ҳам бор.

Биз прогулчилик ва ичкиликбозликка қарши, брак маҳсулотлар чиқаришга қарши доимо ва тинмай кураш олиб боришимиз керак. Лекин ана шу ишларни амалга ошираётганимизда ишчининг иззат-нафсига тегмаслигимиз, унинг шахсини ҳурмат қилган ҳолда хато ва камчиликларини юзига рўй-рост айтиб, тўғри йўлга солишимиз зарур. Қисқаси, коллективда соғлом муҳит ва ижодий вазият қарор топишида цех мастерлари ўз олдиларида турган катта ва масъулиятли вазифаларини унутмасликлари керак. Цехдаги кайфият ва вазиятни кўп ҳолларда мастернинг хатти-ҳаракати белгилайди.

Ўктам ҲОЛИҚОВ,
Андижон пойафзал фабрикаси ишчиси.

КАРОМАТГА ФУРСАТ БОР

Биринчи давра якунлари

ФУТБОЛ

Бу йил мамлакат футбол чемпионати биринчи лига командалари дастлабки даврани бошлаганларида, баъзи коллективлар олий лигадаги ўринларини олиш, бошқалар кучлилар даврасига ўтиш орзуларини рўёбга чиқариш ҳаракатида бўлдилар. Шу тарика карвонбошилик қўлдан-қўлга ўтиб турди. Кутаиси торпедочилари 6 очко тўплаганларида команданинг шашти баландлиги кўринди. Лекин кейинги ўйинларда — ўзга майдонларда очколарни бой бера бошлади. 12 турдан кейин пешқадамлик «Черноморец»га ўтди. Шундан икки ўйин ўтгач, «Пахтакор» биринчи ўринга чиқиб олди.

Шу-шу Ўзбекистон командаси карвонбошиликни қўлдан бермади. Чемпионатнинг биринчи даврасини 38 имкониятдан 30 очко тўплаш билан якунлади. Тўғри, «Спартак» ҳамда «Черноморец» билан учрашувларда пахтакорчилар йирик ҳисобда мағлубиятга учрадилар. Бу ўйинлар Ўзбекистон футболчиларининг камчиликларини ойнадагидек акс эттирди, десак лоф эмас. Команда раҳбарлари тезликда йўл қўйилган камчиликлар ва хатолар сабабини ўрганишди. Зудлик билан чора-тадбирлар кўрилди. Интизомни мустаҳкамлаш бош вазифа қилиб қўйилди.

«Пахтакор» олий лигага чиқиш учун бора-бора асосий даъвогарлардан эканлигини кўрсатди. Сўнгги 11 ўйинда мағлубият нималигини билмади. Тўққиз учрашувда ғалаба қилган бўлса, иккин ўйинда дуранг натижага эришди. Командамиз ўз майдонида 15 тўп киритди. Шундан 15 очко тўплади. Диққатга сазовор нарса шуки, пахтакорчилар ўзгалар майдонида ҳам шу натижани такрорлай олдилар. Командамиз ўз группасидаги коллективлар ўртасида энг кўп очкога ва ғалабага эришди.

Ғалабага бўлган ишонч намойиш қилина бошлади. Команда ансамблидаги звеноларнинг бир-бири билан боғланишида футболчиларнинг уюшқоқлиги кўриниб борди. Ёш ўйинчилар ва янги қабул қилинган футболчилар мухлисларни хурсанд этдилар. Ҳар бир ютуқда команданинг тажрибали ўйинчилари ҳиссаси сезилиб турди.

«Пахтакор»нинг ҳужумлари кўп бўлса-да, уларнинг натижаси кўнгилни унча тўлдирмади. Зарбаларнинг ноаниқлиги — футболчиларимизнинг тузатиши лозим бўлган нуқсонларидан бири. Ўйинни бошқариб борувчи дирижёрлар кўп нарсани ҳал қиладилар. Лекин командамизда ҳамиша коллективни ўйин вақтида «бир музика»га сафарбар қила оладиган етакчи, яъни дирижёр ўйинчи кўзга ташланмаяпти. В. Варюхин ё М. Ан дирижерлик қилишга уринишадию, кўпинча мақсадга эришолмаяптилар. Жарима тўпини тепишда мураккаб комбинациялар вужудга келтирилаётгани йўқ. Бундан рақиблар ўз ўрнида фойдаланган кезлари ҳам бўлди.

Футбол ўйинида ярим ҳимоячиларнинг маҳорати кўп нарсаларни бартараф қилади. Ўйинчининг тўп билан бевосита муомала қила олиши — уни эгаллаши, ўз вақтида шеригига бехато ошириши, рақиб команда футболчиларини алдаб ўта олиши, тўпни дарвозага аниқ тепиши — ана шуларнинг ҳаммаси учрашувнинг натижасига катта таъсир кўрсатади. Шу жараёнларни процент ҳисобида кўрсак, Европа биринчилигининг финал учрашувида Германия Федератив Республикасининг ўйинчиси Нетцер 86 процент фойдали коэффициентга эришган. Совет футболида киевлик В. Колотов ҳозир бу соҳада биринчи ўринда туради. Унинг энг яхши натижаси 76 процентга етди. «Пахтакор» футболчиси В. Варюхин бор маҳоратини ишга солган куни 68 процент, В. Кузьмин эса 63 процент фойдали ўйин кўрсатди.

Мавриди келганида шуни ҳам айтиб ўтмоқчимизки, Тошкент Марказий стадионининг маъмурияти танаффус вақтларини кўнгилли ўтказиш ҳақида қайғуряпти. Таймлар орасида турли мусобақалар ўтказилишидан томошабинлар мамнун бўлишмоқда.

25 июлда иккинчи давранинг дастлабки ўйинлари бошланади. Биринчилик учун кураш яна ҳам кескин тус олади. Олий лигага бериладиган икки йўлланмани ким қўлга киритиши ҳозир ҳам ноаниқ. Лекин «Пахтакор»имиз биринчи ўринни мустаҳкам қўлда сақлашга ҳаракат қилади деган умиддамиз. Бошқа командалар ҳам қўл қовуштириб турмаслиги аён. Команда раҳбарларининг ёшларни тарбиялаш ва уларнинг келажагига умид боғлаш йўлини тутганликларини табриклаш лозим. Етакчи ўйинчиларимиз Т. Исоқов, Б. Абдураимов, В. Штерн, Р. Турғуновлар бетоблиги ё шикастланганлиги сабабли баъзи ўйинларда иштирок этолмадилар. В. Федоров каби ёшларни улар ўрнига қўйиб ўйнатиш яхши самаралар бераётганлигини кўриб турибмиз.

Ғалабага ҳужум орқали эришилади. Команда аъзолари қандай составда майдонга тушишларидан қатъий назар, уюшқоқлик билан ўйнаётганликлари натижасидагина ғалаба нашъидасини сурмоқдалар. Ҳали каромат қилишга — иккинчи давра якунида «фалон команда олий лигага йўлланма олади» дейишга фурсат бор. Яна ўйинлар, яна синовлар, яна пешқадамлик учун кураш давом этади. Биринчи давра ортда қолди. Ғалвир сувдан кўтариладиган иккинчи давра эса эндигина бошланди.

Аҳбор ИМОМХЎЖАЕВ,
республика тоифасидаги судья.

СССР 50 Мушоира

МИРМУҲСИН

Шоирлар севикли кишисига шеър бағишлайдилар; мен ҳам кўп шеърлар бағишлаганман. Бу гал мен севикли Ватаним — СССРнинг 50 йиллик тўйига романим «Дегрез ўғли»ни бағишладим. Асарда ишчи оиласи, Октябрь инқилобидан кейин туғилган ёш ишчи авлодининг ўсиши, кураши, чиниқиши ва камоли тасвирланади. У «Шарқ юлдузи» журналида эълон қилинмоқда.

Қутлуғ айём яқинлашиб келаётган бир пайтда кўпдан ўйлаб юрганим — азамат пахтакорлар ҳақида янги шеърий асар бошладим. Бу — драматик достон бўлади. Асарда пахта усталарининг уч авлоди камраб олинади.

Шеърга режа тузиб бўлмайди, шеър илҳом-кайфиятга боғлиқ, саломатлик бўлса шеърлар туғилаверади... Режамиз асосан мана шундоқ.

● ●

УЛЬЯНОВСКДАГИ ЁҒОЧ УЙ

Қатор ёғоч уйлар бор Ульяновск шаҳрида —
Машаққатли йилларни ўтиб, турар ёдгор,
Атрофда қад кўтармиш мовий самога етган
Гўзал буюк бинолар... Умри ғоят пойдор.
Пастак ёғоч уйларни асраймиз, муқаддас у —
Дев қомат фарзандларнинг ёнида гўё она.
Шу кичик ёғоч уйда дунёга келди Ильич,
Озод фикр туғилди, у қамради дунёни,
Шу оддий ёғоч уйлар қалъа бўлди, инсоний,
Тенглик ва бахт ғоясин бўлди зўр истеҳкоми.
Дунё тургунча турар Ильич туғилган шаҳар —
Дунёча абадийдир Ульяновскнинг номи.
Қасрларда ишрату саройларда фитналар..
Асрлар силсиласи барига берди барҳам.
Пастак ёғоч уйларда дунёга келди Ильич —
Инсонлар қадрдони — дардига бўлди малҳам.
Россия шаҳарлари — замонавий ва гўзал,
Баъзан ёғоч уйлар бор, улар асрий обида.
Эркин фикр жарчиси Некрасов чиққан ундан,
Муқаддас бу уй яшар озод халқлар қалбида.
Пастак бу ёғоч уйни асраймиз, муқаддас у —
Дев қомат фарзандларнинг ёнида гўё она.
Шу кичик рус уйида дунёга келди Ильич —
Озод фикр туғилди, у қамради дунёни.

ГУРЖИСТОН

Иосиф НОНЕШВИЛИга

Руставели юрти, гўзал Гуржистон,
Осмонинг қалбингдек доим мусаффо.
Саломим қабул эт, дўстим Иосифжон,
Бузилмасин мангу метин саф асло!
Зилзила шаҳримга солганда ваҳшат,
Учиб келдинг, қўлда цемент, мих, тахта...
Деворлар дарз кетди, дил емади лат,
Қардошликдан аъло йўқдир эл бахти.
Навоий куйлаган гуржи қиз ҳуснин,
Тоғ бургути каби йигитларинг бор.
Чинордай боқийдир кексалар умри,
Абадий барқ урсин боғингда баҳор!

ҚАТЛ ПАЙТИ У БОҚДИ ШАРҚҚА...

Қиш қаҳрига олганди, ҳеч вақт бўлмаган бундай,
Фашист бўрилар жунжир, кўзлари қонталашган,
Яъжужлар қишлоқчани ўбдон талаб-ялашган.
Зоя келар қуршовда, бошини тутиб мағрур,
Ҳозир, бир дам ўтароқ мард қизни осадилар.
Рўпарада арғамчи. Ҳайдаб келинган қишлоқ...
Уни ўлдирадилар, у барин аниқ билар,
Лекин ўлдиролмаслар унинг авлодин мутлоқ!
Қатл олди жасур қиз боққанди олисларга
Барқарор, ҳозир эди қудрат тўла содиқ Шарқ
Поездлар югуришар, беҳисоб қасоскорлар,
Келар эди танку тўп ёвни қилмоқ учун ғарқ.
Келар эди бетиним Зоянинг ўртоқлари;
Тўхта, фашист! Зоядан қўлингни торт! — зўр нидо.
Қатл пайти жасур қиз боққанди Шарқ томонга,
Ёрқин буюк хотиранг қалблардан бўлмас жудо!

ЎЗИНГ ГЎЗАЛСАН

Шуҳратга берилиш — феълан ожизлик,
Дарахт қаққайди мевасизликдан.
Чақмоқдай ялт этиб сўнмай, сен изла
Ғаввосдек жавоҳир қалб денгизидан!
Мева дарахтларин шохлари ларзон,
Ирмоғу дарёлар тошиб оқмоқда...
Сен ўзинг гўзалсан, эй, Ўзбекистон,
Боғимиз ҳуснига жаҳон боқмоқда!

ИККИЛИКЛАР

Дунёда кучлилар кўпдир. Эй, Инсон, —
Ҳамма тириклардан кучли ўзингсан!

* * *

Ҳақиқатдан узоқ қуруқ мақтов, назм —
Қаҳатчилик элда қурилган бир базм...

* * *

Угирлаб солма уй, тезда ағанар —
Бу, ўлмай ўзингга қурмоқ сағана...

●

Эй, заҳматкаш, бардоши кенг халқ,
Эй, боғ қилмоқ учун туғилган,
Обод қилмоқ учун туғилган —
Азамат эл, йўлинг доим ҳақ.
Сени куйлаб, ёзамиз китоб —
Сен борсан-ки ҳаётда тамиз.
Биз келмадик дунёга беҳор,
Демак бордир айтар гапимиз.

* * *

Ҳаёт дединг, тонгги шаббода,
Қараб турмас, кетади учиб.
Армонларинг — тўкилган бода...
Меҳнат билан ҳаётни қучиб,
Яшаганлар кетмайди ўчиб...

●

Ҳа, шундай! Ҳамма вақт халқни куйлаймиз,
Дардига шерикмиз, шодлигига ёр.
Бундан ҳам қадрли, бундан ҳам аъло,
Бундан ҳам фахрли яна нима бор!
Элидан ажралган ижод қурийди,
Шоир узилмагай ҳеч она элдан.
Биз кучу қувватни, илҳому омадни,
Бахтимизни топдик мардона элдан.
Юракни сийнадан ажратиб бўлмас —
Ишда, ижодда ҳам халққа ўғилмиз.
Халқидан ажраган ҳар қандай ижод
Камол топа олмас, йўқолур беиз.

ХОЛА

Бошда оппоқ дока рўмоли,
Эгнида чит, одми бир кўйлак.
Ойша хола учган хаёли,
Утиради кўзда кўзойнак,
Неваранинг дўндиқ қўлига
Тивит қўлқоп тўқир шу кунлар.
Қорли тоғлар силсиласидек,
Манглайида қат-қат ажинлар...
Кўп йиллардан бери заводда,
Хола фаррош бўлиб ишлайди.
Миннати йўқ, оғирлиги йўқ,
Ҳалол ишлаб, ҳалол тишлайди.

Амал билан ўлчанмас ҳурмат,
Шундай яхши нақл бор бизда.
Халқ ишига содиқдир ҳар вақт.
Министрми ё уборщица...
Катта бўлди қизлар, ўғиллар,
Қиз чиқарди, туширди келин.
У кўролди, ўтгач кўп йиллар,
Неваранинг қувноқ жамолин,
Йиллар ўтди бахт бериб унга,
(Бемеҳнат бахт излаган нодон!)
Бири ака бўлди, бири уқа,
Бутун завод бўлди қадрдон...

СОҲИЛДАГИ ҚОЯТОШ

(Сирбой МАВЛЕНОВдан)

Зангор денгиз қирғоғида,
Баландликда бор қоятош.
Шер тўлқинлар ҳар ёғидан
Ҳансирашиб, урар бош...
Бунда ётар жасур ўғил —
Гўё денгиз кафтида,
Ғир-ғир эсиб ўтмоқда ел,
Куймас қуёш тафтида.
Йиғлагандек бўлар денгиз —
Уйғота олмас уни.
Тўлқинлар ҳам ҳеч тинимсиз,
Гувуллар туну куни...

Шамолларнинг бақириғи,
Чорлоқлар чақириғи
Тинчини буза олмас.
Қоя ярқирар — олмос.
Ёмғир ҳам уни ўпар,
У ухлар, мармар бошда.
Тонг нури ҳам даставвал
Ярқирар қоятошда,
Зангор денгиз қирғоғида,
Баландда бор қоятош,
Шер тўлқинлар ҳар ёғидан
Ҳансирашиб, урар бош.

ИРРИГАТОРЛАР МАРШРУТИ

Қарши даштидаги Ульянов каналини қуришга яна бир механизациялашган отряд қўшилди. Бу ерга «Узглавводстрой» бошқармасининг йигирмата бульдозери ва тўртта экскаватори ҳам келтирилди.

Бу эса 105 километр узунликдаги канал чиқаришни тезлаштириш ва шу йилнинг охиридаёқ ҳаётбахш сувни Қашқадарё областининг сув камчил районларига оқизиш имконини беради.

Эндиликда бўлажак сунъий дарё трассасида юздан ортиқ механизмда тупроқ қазилмоқда. Ҳозиргача «Каршистрой» бошқармаси ва «Союзвзривпром» трестига қарашли Тошкент ихтисослаштирилган бошқармаси уч ярим миллион кубометрдан кўпроқ тупроқ қазиди. (ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

СССР—50 Молдавия ҳафталиги

Улуғ юбилей—СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги арафасида ҳар бир совет кишисининг қалби ўз мамлакати — Октябрь Ватани билан, Ленин партиясининг донишмандлиги, ўзининг ҳаётни ўзгартирувчи революцион меҳнати билан, фарзандларча фахрланиш ҳис-туйғуси билан тўлиб-тошмоқда. Ўзининг юксак бурчини, келажакка бўлган истиқболнинг равшанлигини англаш бизга ҳар қандай оғир синовлардан шараф билан ўтишга, мамлакатимизнинг шон-шарафи ва озодлигига тажовуз қилган барча душманларни маҳв этишга ёрдам берди. Партия XXIV съезди белгилаган вазифалар ва планлар янги кучларни ишга солмоқда. Бизни ижодий ва илҳомбахш меҳнатга чорламоқда.

1972 йил алоҳида аҳамият касб этди ва унинг бу хусусияти ҳамма нарсада сезилиб турибди. Бутун совет халқи каби шаҳримиз меҳнаткашлари ҳам байрамга ўз зиммаларига тушган ишларнинг улуғворлигини шодиёна ҳис этган ҳолда бормоқдалар, кўп миллатли социалистик мамлакатимизнинг қудратини мустаҳкамлашга, экономика, маданиятни ривожлантиришга, совет халқининг фаровонлигини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшишга интилмоқдалар.

Бендери шаҳри юбилей мусобақасига беш йилликнинг биринчи йилида қўлга киритган талай муваффақиятларига таянган ҳолда қўшилди. Беш йиллик биринчи йилининг топшириқлари муддатидан ярим ой илгари бажарилди. Пландагидан ташқари 16 миллион сўмликдан зиёд турли хил маҳсулотлар тайёрланди. Бу йил ишларимиз тағин ҳам яхши бормоқда. Беш ой мобайнида ишлаб чиқаришнинг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 18 процент ортди. Шу нарса характерлики, ишлаб чиқариш ҳажмига асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

СССР юбилейини муносиб кутиб олишга тайёргарлик борасида бошланган мусобақа дастлабки тузилган планлар ва олинган мажбуриятларга кун сайин тузатишлар киритмоқда. Шаҳар меҳнаткашлари «СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақа ғолиби» унвонини олишга эришишни, қутлуғ байрам шарафига таъсис этилган байроқни қўлга киритишни ўзлари учун юксак шараф деб ҳисобламоқдалар. Ишлаб чиқариш коллективлари янгидан-янги резервларни қидириб топиш билан ўз зиммаларига қўшимча мажбуриятлар олмоқдалар.

«Беш кунлик ишни тўрт кунда бажарамиз, шахсий беш йилликни тўрт йилда бажарамиз» деган шиор остида меҳнат ҳаракати кенг авж олиб кетди. Тўқувчилардан Татьяна Иванова, Юлия Лантвойт ва Ангелина Огли КПСС XXIV съезди қарорларига ана шундай даъват билан жавоб бермоқдалар. Донгдор тўқувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентина Фирсованинг номи бутун республикамизга яхши маълум. Валентина Фирсова ўзининг саккиз соатлик нормасини 7 соатда бажаряпти.

В. Фирсова ва унинг биринчи издошларининг тажрибасини партия ташкилотлари бошқаларнинг мулкига айлантираётир. Ҳозирги вақтда корхоналаримизда 5 мингдан кўпроқ киши Валентина Фирсова ташаббуси асосида ишламоқда.

Партия ташкилотлари мусобақани партия иқтисодий сиёсатининг асосий йўналишлари билан чамбарчас боғлашга интилмоқдалар. Шаҳарда, ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини оширишнинг комплекс планлари кенг оммалашиб кетди.

Партия Марказий Комитетининг СССРнинг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарорида коммунистларни, барча меҳнаткашларни шундай мақсадга йўлламоқдаки, биз Ленин анъаналарига амал қилишимиз — аввало бугунги ва эртаги куннинг вазифаларини ҳал этишга эътибор бермоғимиз керак. Саноат корхоналарининг коллективлари хўжаликнинг ичидаги резервлардан фойдаланиб ва ижодий изланишни тинмай давом эттириб, техника-иқтисодий кўрсаткичларни ой сайин яхшиламоқдалар, буюмларнинг сифатини оширмоқдалар, уларни ишлаб чиқаришга қилинадиган харажатларни камайтираётирлар.

Шаҳар меҳнаткашлари аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ва савдо-сотиқ соҳасида кўзга кўринарли муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Қутлуғ байрамни кутиб олиш борасида меҳнат коллективлари эришаётган муваффақиятларни қардош халқлар, ва аввало, рус халқи катта ёрдам бериб турмаганида қўлга киритиш мумкин бўлмас эди. Шаҳар фашист босқинчилардан озод қилинганидан кейинги дастлабки йилларда, саноатимиз аслини олганда, бутунлай янгидан барпо этилаётган бир вақтда бизга бутун мамлакат ёрдам берди. Россия федерацияси, Украина, Ўзбекистон инженерларининг лойиҳалари билан ипакчилик комбинати, «Молдавкабель» заводи барпо этилди. Қардош республикалар «Электроаппаратура», ёғ экстракт заводлари ва бошқа корхоналарни қуришда бизга катта ёрдам кўрсатдилар.

Халқлар дўстлиги мўъжизалар яратишга қодир. Халқлар дўстлиги жамиятимизни ҳаракатга келтирувчи кучларнинг бири, коммунистик қурилишни жадаллаштиришнинг қудратли омилидир. Бу буюк ва ғолибона куч ўз-ўзидан туғилиб мустаҳкамланаётгани йўқ. Халқлар дўстлигини пролетар интернационализми ленинча байроғига чексиз содиқ бўлган Коммунистик партия вояга етказди. Партиямиз халқлар дўстлигини кўз қорачиғидек авайлаб асрамоқда ва ардоқламоқда.

Шаҳар партия ташкилоти меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашни тобора такомиллаштирмоқда, оммада ягона социалистик Ватанга, коммунизм бунёдкорларининг қардошлик оиласига мансублик ҳиссини бутун чоралар билан ривожлантирмоқда.

Бендерида кўпгина миллатларнинг вакиллари яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Бендери ипакчилик комбинати партия ташкилоти интернационал тарбия соҳасида орттирган тажриба айниқса ибратлидир. Бу тажрибани тўплаш жараёни коллектив эндигина қарор топа бошлаган йилларданоқ рўй берди. Янги корхона мутахассислар ва тажрибали ишчиларга жуда ҳам муҳтож эди. Ўша вақтда деярли ҳамма республикалардан корхонага керакли кишилар бирин-кетин келаверди. Комбинатга Москвадан тўқув цехи мастерининг ёрдамчиси А. Рижников ва у билан бирга тўқувчилар В. Мамаева, Т. Панкова ўртоқлар келишди. Ивановодан ёш мутахассис Н. Маркачева келган эди. У ҳозирги вақтда тўқув цехига бошчилик қилмоқда.

Киевлик тўқувчилар О. Ишченко, О. Бутенко, Л. Бородавка ёш молдаван қизларга ўз касбларини ўргата бошладилар. Комбинатга бошқа иттифоқдош республикалардан жуда кўплаб кишилар келишди. Ҳозирги вақтда корхонада турли миллат вакиллари бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилишмоқда.

Биз мамлакатимиздаги турли шаҳарлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатганмиз. Ўтган йили Бельц крахмал қиёми заводига Шауляй шаҳридаги турдош корхона ишчи ва мутахассисларининг катта бир группаси меҳмон бўлиб келди. Литвадан келган меҳнаткашларга новаторлар эришаётган муваффақиятларнинг ҳамма «сирлари» очиб кўрсатилди, технология янгиликлари ва ижодий изланишлар улар билан баҳам кўрилди.

Молдавия заводи билан Литва корхоналари ўртасидаги алоқалар тез орада янада авж олиб кетди. Бендери корхоналарининг ходимлари Шауляйга тажрибали ишчи ва мутахассислар группасини юборди. Улар литвалик дўстларига ускуналарни созлаш ва такомиллаштиришда ёрдамлашдилар, ишлаб чиқаришнинг асосий участкаларини реконструкциялаш ва модернизациялашда қатнашдилар.

Олимлар, инженерлар, ишлаб чиқариш новаторлари, пропагандистлар, журналистларнинг ўз ҳамкасблари ҳузурига келиб туришлари одат бўлиб қолди. Биз бундай борди-келдиларни қадрлаймиз. Зотан, улар илғор меҳнат методларини ўрганишдан, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқаришнинг энг яхши формалари билан танишишдан ташқари, одамларга бошқа республикалар, ўлка ва областлар ҳаётининг ҳамма жиҳатларини чуқур англаб олишга, Советлар мамлакати меҳнаткашларининг қардошлиги, беғараз дўстлиги қандай қувончли самаралар келтираётганлигини ўз кўзлари билан кўриб, ишонч ҳосил қилишга ёрдам бермоқда.

Шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари интернационал тарбия мақсадларида лекция пропагандасидан, сиёсий ахборотдан, идеология ишининг ҳамма форма ва воситаларидан кенг фойдаланмоқдалар. Кўпгина мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларида интернационал учрашув клублари ташкил этилди.

Интернационал қарашларни қарор топтиришда адабиёт ва санъат катта роль ўйнайди. РСФСР адабиёти ва санъатининг яқинда Молдавияда якунланган кунлари халқлар дўстлигининг ёрқин намойишига айланди.

Шаҳар партия ташкилоти омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини севикли Ватанимизнинг шонли юбилейини муносиб кутиб олишга қаратмоқда.

А. МАЦНЕВ,
Бендери шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

Молдавия ССР пойтахти—Кишинев шаҳридаги «Турист» меҳмонхонасининг кўриниши.
Е. Драйшнер фотоси (ТАСС).

«ДЎСТЛИК КВАРТАЛИ»

Тошкентлик бир группа бинокорлар Тбилисига келдилар. Улар Грузия пойтахтининг янги турар-жой районларидан бирида ярим йил мобайнида қад кўтариладиган уйларнинг лойиҳасини ҳам олиб келдилар. Ўзбекистондан Тбилисига техника, бинокорлик материаллари ва тайёр конструкциялар ортилган эшелонлар келади.

Тошкентликлар мушкул дамларда дўстона ёрдам бериш қанчалик зарур эканлигини яхши биладилар. Ўзбекистон пойтахтида бўлиб ўтган зилзиладан кейин грузин дўстлар келиб 36 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой бинолари қуриб берган эдилар. Мислсиз жала Тбилисининг уй-жой фондига зарар етказганлиги сабабли Тошкент бинокорлари бу ерда тўртта саккиз қаватли бино қуриб берадилар.

Шаҳарда қад кўтарадиган янги «Дўстлик квартали»да ҳар бир республика ўзининг типовой лойиҳалари асосида бинолар қуради ва уларни миллий нақшлар билан безайди. (ТАСС).

ЧОРВАЧИЛИК ХАБАРЛАРИ

САМАРҚАНД. Райондаги «Ленинизм» колхози 315 центнер сўқим гўшти тайёрлаб, йиллик планни муддатидан илгари бажарган эди. Ҳозир 214 бош қорамол бўрдоқига боқиляпти. Уларнинг тирик вазни 380-400 килограммга етказилиб, гўштга топширилади.

А. Муҳаммадалиев.

* * *

ЯНГИЙЎЛ. Киров номли колхознинг Одил Эрматов бошлиқ паррандачилик фермаси коллективи йиллик тухум тайёрлаш планини муддатидан илгари ўринлади. Тайёрлов пунктларига кўзда тутилган 22 минг дона ўрнига 66 минг дона тухум етказиб берилди. Фермада тухум тайёрлаш қизғин давом эттирилмоқда.

Й. Ўринбоев.

* * *

УРГУТ. Район хўжаликларида чорва маҳсулотлари етиштириш кўпайтириляпти. Шу кунгача 46 тонна гўшт, 130 тонна сут етиштиришга эришган «Правда» колхози мусобақада пешқадамлик қиляпти. Олти ойда сигирлардан соғиб олинган сут 34 тонна кўпайди.

А. Имомов.

* * *

БАХМАЛ. «Рассвет» совхози чорвадорлари кўзда тутилган 260 тонна ўрнига ҳозиргача 300 тонна бўрдоқи гўшти [illegible]

Н. Холбутаев.

МАЪРИФАТ КУЙЧИСИ

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

(Хуршид туғилганига 80 йил тўлди)

Таниқли шоир, драматург Шамсиддин Шарофиддинов Хуршид ўзининг сермазмун ва серқирра ижоди билан ўзбек совет адабиёти ва театри тарихида муносиб ўринни эгаллайди.

Хуршид 1892 йилда Тошкент шаҳрининг Себзор даҳасида, боғбон оиласида туғилди. Унинг отаси Шарофиддин Аловиддин ўғли адабиётни севувчи, таъби назм бир боғбон бўлиб, Навоий, Фирдавсий, Саъдий, Ҳофиз ва ўз замондошлари Муқимий, Фурқатларнинг ижодлари билан таниш, ўзи ҳам унча-мунча ғазаллар ёзиб юрувчи киши эди.

Шамсиддин ўткир зеҳнли ва ҳар нарсани тезда ўзлаштириб оладиган бўлиб етишди ва 6 ёшидан бошлабоқ Шайхантаҳур даҳасидаги мактабга ўқишга берилди, сўнг «Кўкалдош» мадрасасида таҳсил кўрди. Ўткир зеҳнли Шамсиддин бу ерда она тили, форс, араб тилларини пухта ўзлаштириб олади.

Шамсиддин 15 ёшида отадан етим қолади ва кўп вақт ўтмай акаси Муҳиддин билан бирга иш қидириб Андижонга бориб, [illegible] амалдорларни ҳажв қилиб, шеърлар ёзади.

Хуршид Андижонда яшаган вақтида Татаристон, Озарбайжон, Самарқанд, Қўқонда чиқадиган газета ва журналларга ўз мақолалари, шеърлари билан актив қатнашиб туради. Шуниси муҳимки, ёш шоир мудҳиш ҳаётнинг ғам тоши остида эзилиб, оҳу фарёдга берилмайди. Унинг дастлабки шеърлариёқ ёруғ кунларга ишонч билан тўлиб янгради:

Толеинг уйғонгуси, Хуршид, унга йўқдур гумон,
Ҳар қаро тун сўнггидан тонг етди, чиқди офтоб.

Зулмат кишанларини тилкапора қилган Улуғ Октябрь революциясини Хуршид зўр қувонч билан қарши олди. Инқилоб ғалаба қилган кунларнинг дастлабки онлариданоқ, Шўролар ҳокимиятини, янгича ҳаёт[illegible] ган «Хитоб марши» шеъри алоҳида аҳамиятга эга. Шоир бу шеър орқали меҳнаткашларнинг болаларини совет мактабларига келиб, илм-маърифат эгаси бўлишга чорлайди:

Етиштирди бизни шўрлик оналар,
Ўқитмади бойлар — нафси балолар,
Озодликни берди бизга Шўролар,
Тур, оёқ бос, Ленин қўйган излара.

Шоир ўзининг доҳийга бўлган самимий миннатдорчилигини яна қатор шеърларида изҳор этди.

Хуршид лирик шоир сифатида ҳам халқнинг чуқур муҳаббатига сазовор бўла олди. Унинг сўзлари билан айтилиб келаётган «Ушшоқ», «Гиря», [illegible] ки ташкилотчи — қалдирғочларидандир. 1918 йилда Тошкентда ташкил этилган илк ўзбек совет театрларидан бири — Карл Маркс номли, сўнгра Хамза номи билан аталган театр труппасининг ижодий ишларига шоир яқиндан ёрдам берган. Унинг «Жадид қадим (эскилик ва янгилик)» номли 3 пардали пьесаси эса шу труппанинг кучи билан 1918 йилда «Роҳат боғча»да (Тошкентдаги Пушкин номли парк ёнида) кўрсатилган.

Хуршид 20-йилларнинг бошида улуғ мутафаккир шоир Алишер Навоий достони сюжети асосида «Фарҳод ва Ширин» номли оригинал саҳна асарини ёзди. Сўнгра яна Навоий достони асосида ўзининг «Лайли ва Мажнун» номли му[illegible] бек санъати декадасида юксак баҳо олди. Кейинчалик эса бу музикали драмалар операга айлантирилди ва Алишер Навоий номли театр саҳнасида намойиш этилди.

Бу саҳна асарларидан ташқари Хуршид яна 15 га яқин пьеса яратди. «Қоронғи тарих», «Сиёвуш», «Гулшоҳ ва Варақа», «Ойбону», «Муҳаррам»лар шулар жумласидандир.

Хуршид таржимон сифатида ҳам халққа танилган. У Ҳофиз ғазалларини, Ҳожибековнинг «Аршин мол-олон», Шиллернинг «Қароқчилар», Ҳ. Жовиднинг «Шайх санъон» каби пьесаларини ўзбек тилига таржима қилиб, санъат ва адабиёт шинавандаларига тақдим этди.

1918—1926 йилларда Шамсиддин Шарофиддинов биринчи ўзбек совет журналистлари қа[illegible] жонажон Ватани, халқи ва унинг санъати, адабиёти ҳамда маданиятининг равнақи йўлида меҳнат қилишда давом этди. Умрининг сўнгги дамларигача атоқли шоир-драматург Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтида катта илмий ходим бўлиб ишлади. Бу ерда у Огаҳий, Мунис каби классик шоирларнинг «Танланган асарлар»ини ҳамда Дурбекнинг «Юсуф ва Зулайхо» достонини синчиклаб ўрганиб чиқди ва нашрга тайёрлади.

Шамсиддин Шарофиддинов Хуршиднинг Ўзбекистон санъати, маданияти, маорифини ривожлантиришдаги хизматларини эътиборга олиб партия ва ҳукуматимиз унга «ЎзССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» унвонини берди.

Ҳозирги вақтда Тошкентдаги собиқ Лабзак кўчаси, «Октябрь» массивидаги янги маҳаллалардан бири, Октябрь районидаги 65-ўрта мактаб, Фарғона область Бағдод районидаги кутубхона Хуршид номи билан аталиб келинмоқда.

Ўзбекистонда хизмат кўрсат[illegible]

Б. НАСРИДДИНОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

ҚАРДОШЛИК ЁРДАМИ

ДАККА, 21 июль. (ТАСС). Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан Читтагонгда Бангладешда биринчи электр техника ускуналари заводи қурилади. Шу заводни қуриш тўғрисидаги битим кеча Даккада имзоланди.

Инженерлик қурилиши ва кемасозлик корпорациясининг раиси Рафиқуддин Аҳмад ТАСС мухбири билан суҳбатда айтдики, бу заводни қуриш Бангладеш экономикасини ривожлантиришда қўйилган ғоят муҳим қадам бўлади. Шу туфайли мамлакат ўзини электр ускуналар билан: трансформаторлар, конденсаторлар, электр моторлар билан таъминлабгина қолмасдан, шу билан бирга маҳсулотнинг бир қисмини четга чиқариб сотиш имкониятига ҳам эга бўлади. Заводнинг ишга туширилиши натижасида ёш республика йилига чет эл валютасида ҳисоблаганда 40 миллион така маблағ тежаб қолиши мумкин.

Совет мутахассислари заводга керакли ишчиларни Бангладешда ўқитиб ўргатадилар. Заводнинг инженер техник ходимлари Совет Иттифоқига бориб, ўз малакаларини ошириб келадилар.

Польша Халқ Республикасида шу беш йилликда бир миллион квартира қурилади. Совет Иттифоқи ПХРга бу вазифани муваффақиятли бажариши учун техникавий ёрдам кўрсатаётир. Суратда: Катовицада қурилган янги уй-жой бинолари.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ҚЎШМА ПРОГРАММА — МУҲИМ СИЁСИЙ ВОҚЕА

ПАРИЖ, 21 июль. (ТАСС.) Социалистик партиянинг матбуот билан шуғулланувчи секретари Клод Эстье хафталик «Юманите-диманш» журналининг мухбири билан суҳбатда айтдики, «Коммунистик партия ва социалистик партия ишлаб чиққан, яқинда сўл радикаллар ҳам қўшилган ҳукумат қўшма программасидан социалистик партия жуда мамнун бўлмоқда».

Социалистик партия, деди у, 27 июнда маъқулланган программа чуқур ижобий мазмунга эга бўлган катта сиёсий воқеадир ва Франциядаги сиёсий ҳаётга янги кенг йўл очиб беради, деб ҳисоблайди.

Социалистик партия программани имзолаб, деди К. Эстье, уни амалга ошириш учун жуда қатъият билан курашиш мажбуриятини ўз зиммасига олди.

МХР. Дархондаги уй-жой қурилишининг авж олдирилиши йирик бинокорлик саноатини ташкил этишни талаб қилди. Ҳозир бу ерда цемент, силикат ғишти, оҳак, темир-бетон, ёғоч конструкцияси заводлари ишлаб турибди. Суратда темир-бетон заводида панелларни жўнатиш пайти.

К. Болдохонов фотоси. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ВАРШАВА. Вроцлав воеводлигида саноат корхоналари учун қурилиш элементлари ишлаб чиқарадиган йирик комбинат ишга тушди. Янги объект совет мутахассисларининг лойиҳасига биноан қурилган.

◆ ГАВАНА. Перу республикасининг фавқулодда ва мухтор элчиси Хоакин Эредиа Кобьесес Куба Республикасининг президенти Освальдо Дортикосга ишонч ёрлиқларини топширди.

◆ ЖАЗОИР. Жазоирда Вьетнам халқининг Қўшма Штатлар агрессиясига қарши кураши билан бирдамлик ҳафталиги бошланди.

Бугун — МАР миллий байрами

ИНҚИЛОБ САМАРАЛАРИ

5-7 минг йиллик тарихга эга бўлган кўҳна Миср, юз минглаб қуллар қони, жони эвазига қурилган — дунёнинг етти мўъжизасидан бири — аҳромлар ўлкаси ҳамда қора қитъа — Африка дарвозаси ҳисобланмиш кўҳна Миср чет эллик босқинчилар эътиборини ҳамиша ўзига тортиб келган. Неча-неча асрлар давомида қуллик истибдодини бошидан кечирган. Форс, грек, румо ва турк фотиҳлари, салбчилар, салжуқийлар ва мамлюклар, Наполеон аскарлари ва инглиз босқинчилари... Эҳе! Унинг сийнасига не-не истилочилар оёқ босмади, халқини қон-қон йиғлатмади. 1952 йил 23 июлга ўтар кечаси Жамол Абдул Носир бошчилигидаги бир гуруҳ офицерлар томонидан амалга оширилган инқилобгина кўҳна Мисрга озодлик, мустақиллик, халқига рўшнолик инъом этди.

Мустақилликка эришилгандан сўнг ўтган йигирма йил мобайнида Мисрда қандай ўзгаришлар юз берди? Мамлакат экономикасида хорижийларнинг ҳукмронлик қилиши барҳам топди. Табиий бойликлар давлат мулки деб эълон қилинди. Президент Носир 1961 йилда национализация қилишни инқилобнинг бош йўли деб эълон қилгач, йирик ва ўрта саноат корхоналари, транспорт ҳамда ташқи савдо, шунингдек, хусусий банклар, страхование компанияларининг деярли 90 проценти давлат ихтиёрига ўтказилди. Халқ хўжалиги асосий манбаларининг давлат қўлига ўтиши миллий экономикани планли равишда ривожлантириш ҳамда мамлакатни индустрлаштириш учун Миср халқига кенг имкониятларни яратиб берди.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам катта ўзгаришлар амалга оширилди. 1952 йилдаёқ феодал ер эгалигини чеклаш, аренда системасини ҳаётга татбиқ этиш ва фаллоҳлар хўжалигини кооператив йўл билан ривожлантириш ҳақида қарор қабул қилинди. Реформа натижасида заминдорлар қўлидан бир миллион феддандан (1 феддан — 0,42 га) ортиқроқ ер тортиб олинди ва камбағал фаллоҳларга бўлиб берилди.

Миср инқилобининг яна бир хусусияти меҳнаткашларнинг моддий аҳволини яхшилаш, маданият ва маорифни ривожлантиришга қаратилган кенг миқёсдаги ижтимоий тадбирларда кўринади. МАРдаги барча ўқув, шу жумладан олий ўқув юртларида бепул таълим жорий қилинди. Медицина хизматлари харажатлари бир неча баравар кўпайтирилди. Етти соатлик иш куни жорий этилиб, иш ҳақи оширилди.

Миср Араб Республикаси ташқи сиёсат соҳасида империализмга, сионизмга қарши кураш, социалистик давлатлар, энг аввало, Совет Иттифоқи билан дўстлик, ҳамкорлик йўлини изчиллик ва қатъият билан амалга ошириб келяпти.

Бу дўстлик, ҳамкорлик — Совет — Миср муносабатларидаги янги давр — Миср халқининг буюк фарзанди, Совет Иттифоқининг содиқ дўсти Жамол Абдул Носир ташаббуси билан бошланганди. У 1955 йилда Миср мудофаа қудратини мустаҳкамлаш учун ёрдам сўраб, бизнинг мамлакатимизга мурожаат қилди. 1958 йилда эса СССР билан Миср Араб Республикаси ўртасида техникавий ва иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги Битим имзоланди. Битимга биноан, Совет Иттифоқи МАРда нефтни қайта ишлайдиган завод, автомобиль заводи, тўқимачилик ва бошқа йирик — жами 70 га яқин корхоналарни бунёд этишда иштирок этиб, уларни саноат ускуналари, автомобиллар, темир, пўлат буюмлари ва ёғоч материаллари билан таъминлашни ўз устига олди. 1971 йил май ойида имзоланган янги Битим эса СССР билан МАР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик йилдан йилга мустаҳкамланиб, янада ривожланаётганига далилдир.

Мана шу дўстлик, ҳамкорлик туфайли ҳозирги замон эҳроми — Асвон гидроэнергетика комплекси қуриб битказилиб, ишга туширилди. Унинг қуввати Мисрнинг ишланадиган ер майдонини учдан бирига кўпайтиришга имкон беради. У мамлакатни йилига 10 миллиард киловатт-соат электр энергияси билан таъминлайди. Совет Иттифоқининг ёрдами билан Мисрда ускуналанаётган ва бунёд этилаётган 106 объектдан 34 таси ҳозир халқ хизматида.

МАР экономикасининг ривожланишида қардош республикалар қатори Совет Ўзбекистонининг ҳам муносиб улуши бор. Республикамиз мутахассислари араб мутахассислари билан ёнма-ён туриб, Асвон гидроэнергетика комплекси қурилишида, «Дўстлик» намуна фирмасини барпо этишда иштирок этдилар.

МАР ўз тараққиётида кўпдан-кўп қаттиқ қийинчиликларга дуч келди. Унинг прогрессив тараққиётига, социалистик мамлакатлар билан яқинлашувига тўсқинлик қилиш учун ички реакция бир неча бор бош кўтарди. Яқин Шарқ нефтидан ҳамда стратегик аҳамиятга молик манфаатларидан маҳрум бўлишдан чўчиган империалистик кучлар мамлакатнинг социал тараққиёт ва мустакиллик йўлидан ривожланишига ҳалақит беришга интилиб, инқилобнинг дастлабки йилларида «маҳфий уруш» олиб бордилар. 1956 йил июль ойида эса, Суваэйш канали национализация қилингач, Исроил, Франция ва Англия Мисрга ҳужум уюштирдилар. Империалистлар «Даллеснинг Асвон гамбити» деб номланган план асосида ёш Миср Республикасини иқтисодий жиҳатдан бўғиб ташламоқчи бўлдилар ва ниҳоят, МАР ҳамда Яқин Шарқнинг бошқа давлатларидаги прогрессив тараққиёт ва ҳаракатни, мустақиллик йилларида эришилган ғалабаларни барбод этиш учун яна бундан беш йил муқаддам Исроил агрессорларини ишга солдилар.

Бироқ ўтган, хусусан, Яқин Шарқ кризиси ғоят кескинлашган йиллар империалистлар ва уларнинг васийлигидаги Тель-Авив раҳбарлари ўзларининг асосий сиёсий мақсадларига эриша олмаганлигини, эришолмаслигини исботлади.

Миср инқилобининг араб дунёсидаги миллий озодлик ҳаракатига бўлган таъсири асло бўшашмади. Аксинча, бу кураш авж олди. Айниқса, Миср халқи инқилоб ғалабаларини ҳимоя қилиб чиққанлигини, мамлакат ички фронтини мустаҳкамлашга қарор қилганлигини кўрсатувчи 1967 йил 9-10 июнь воқеалари империалистларга қақшатқич зарба бўлиб тушди.

Жаҳондаги миллион-миллион тараққийпарвар кишилар Миср халқининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатишдаги курашини қўллаб-қувватлаяптилар. Бизнинг мамлакатимиз Исроил қўшинларининг босиб олинган араб ерларидан олиб чиқиб кетилишини қатъий талаб қиляпти, араб давлатларининг БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюцияси асосида Яқин Шарқ кризисини тинч сиёсий йўл билан ҳал этишга қаратилган позицияларини маъқуллаяпти.

Миср халқи бундан йигирма йил муқаддам империалистларнинг Мисрдаги ҳукмронлигига чек қўйган июль инқилобини давом эттириш, унинг ғалабаларини мустаҳкамлаш, унинг ғояларини, марҳум президент Жамол Абдул Носир ишини, васиятларини охиригача амалга оширишга қатъий қарор берган ҳолда истиқбол сари боряпти.

А. ШОМИРЗАЕВ.

ВЬЕТНАМ ВА ВЬЕТНАМЛИКЛАР ҲАҚИДА

ЕНГИЛМАСЛАР

Яқинда Ханойда, Халқаро клубда Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг матбуот бўлими матбуот конференцияси ўтказди. Бунда дипломат ва журналистларга Демократик Вьетнам устида уриб туширилган америкалик учувчиларни кўрсатишди.

...Улар залнинг ўртасига қўйилган микрофон олдида кетма-кет гапиришди. Турманинг бир хил кийимларини кийишган бу узун-қисқа одамларнинг боши қуйи солинган, у ёқ бу ёққа аланглашиб қарашарди. 14 Америка учувчиси бизларнинг кўзимиз олдида шундай бўлиб туришарди.

«Менинг исми-шарифим Дэвид Бриан Грант. Ҳарбий номерим 464-68-7750 ФР. 24 июнда Таиландда жойлашган Такли базасидан учдим. Орадан ярим соат ўтар-ўтмас мени Винь Фу вилоятида уриб туширдилар ва асирга олишди. Мен бундай бемаъни урушда иштирок этганимга ғоятда пушаймонман».

Вьетнамда давом этаётган агрессия ва Вашингтон томонидан ўтказилаётган қуролланган сиёсат тўғрисида Огайо штатилик 26 ёшли капитан Вилиам Дэвид Бикман, флоридалик 40 ёшли майор Жеймс Филип Паджет ва бошқалар гапиришди. Улар Америка ҳукуматидан тинч аҳолини қурбон қилаётган ва америка солдатларини қирдириб ташлаётган Вьетнамдаги урушни тўхтатишларини талаб қилдилар.

Уларнинг гапларини эшитар экансиз, яқингинада асирга олинган Америка учувчиларининг «Нян Зан» газетасида босилиб чиққан баёнотларини эсга олмасдан ўтиш мумкин эмас. Баёнотда жумладан бундай дейилади:

«1968 йилда бомбардимон қилишни тўхтатиш кераклиги эълон қилинганлигига қарамасдан президент Вьетнам Демократик Республикасига яна қайтадан ҳужум қилиш кераклиги ҳақида буйруқ берди. Америка самолётлари Ханой ва Хайфон осмонларини янгидан булғай бошладилар. Кўпгина бегуноҳ одамлар қирилиб кетди. Бундай бефойда қон тўкишларнинг кимга кераги бор. Биз Ханойдаги турмада ётган американиклар бу хатти-ҳаракатдан ажабланмай тура олмаймиз. Бизлар вьетнам халқини яхши тушуниб қолдик, уларни бомба ҳам, бошқа дўқлар ҳам қўрқита олмади, иродаларини букаолмаслигига ишонч ҳосил қилдик. Биз америка халқини бутун ҳуқуқ ва вазифаларини ишга солиб, дарҳол урушни тўхтатишга эришишга чақирамиз. Биз АҚШ Конгрессини урушга қарши қарор қабул қилишга чақирамиз. Американиклар! Шуни амалга оширилишини ва янада бошқа чоралар кўрилишини талаб қилингиз. Бутун жаҳоннинг умиди сизларнинг қўлингизда. Бизларни ватанимизга қайтарингглар».

Афтидан, Вашингтон кар бўлиб замондошларининг сўзларини эшитмаяпти. Аэродром ва авианослардан яна «Фантом»лар кўтарилиб, Вьетнам осмонида кучли аланга ичида ёниб кетмоқда...

— Вьетнам халқига муносабатингиз қандай?

Шундай савол асир олинган учувчилардан биттасига берилганида, у қисқагина қилиб шундай деди: «Уларни букиб бўлмайди!»

Ҳозирги кунда буни агрессорларнинг ўзлари ҳам тушуна бошладилар.

К. ВОЛОДИН, (АПН).

«ҲИНДИСТОН ДЎСТЛАР КЎЗИ БИЛАН»

ДЕҲЛИ, 21 июль. (ТАСС). Деҳлидаги совет маданияти уйида узоқ вақт Ҳиндистонда истиқомат қилган ўзбек рассоми Раъно Ҳабиб асарлари виставкаси очилди. «Ҳиндистон дўстлар кўзи билан» шиори остида ўтаётган виставка ҳинд жамоатчилигида катта қизиқиш туғдиряпти.

«Ўзингни бошқаларнинг кўзи билан кўриш ҳар доим қизиқарли, — дейилади Ҳиндистон Бош министри Индира Гандининг виставка ташкилотчиларига йўллаган мактубида. Улар бизнинг воқелигимизни қандай тушунишлари ва идрок қилаётганликларини билиш айниқса қизиқарли».

Рассомнинг 70 дан ортиқ бадиий полотноси бугунги Ҳиндистон тўғрисида, оддий ҳиндистонликларнинг ҳаёти ҳақида, уларнинг муваффақиятлари ва мамлакатни социал ўзгартириш учун курашда дуч келаётган қийинчиликлари ҳақида ҳикоя қилади.

СУВ ТОШҚИНИ

БАНГКОК. (ТАСС). Филиппиндан олинган хабарларга қараганда, икки хафтадан бери тинимсиз қуйиб турган муссон ёмғирлари айниқса Филиппиннинг энг катта ороли — Лусонга катта зарар етказди. Дарёларнинг суви тошиб, пастликлар ва текисликларни кўлга айлантириб юборди, у ер бу ерда иморатлар ва дарахтларнинг учигина кўриниб турибди. Дастлабки маълумотларга кўра оролнинг тошқиндан энг кўп зарар кўрган марказий ва шимолий районларида 70 киши ҳалок бўлди.

Юзлаб шаҳар ва қишлоқлар сув остида қолди. Сув ювиб кетган, лой ва балчиқ қоплаган йўлларда минглаб деҳқонлар уст-бошлари сувга бўккан ҳолда, лаш-лушларини кўтариб, тепаликларга чиқиб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Автомобиль қатнови чеклаб қўйилган, чунки йўлларнинг кўп жойлари ўпирилиб ва кўчки босиб ётибди. Табиий офат кўп кўприкларни оқизиб кетди. Экинзорларга миллион-миллион доллар зарар етди.

Филиппин пойтахти ҳам жала натижасида келиб чиққан тошқин азобини тортмоқда. Манила кўчалари серсув сойларга айланган, бу кўчаларда машиналар имиллаб сузиб юрибди.

Филиппин президенти Ф. Маркос парламентга мурожаат қилиб, сув тошқинидан зарар кўрганларга ёрдам бериш учун тузилган махсус фондга 250 миллион песо ажратишни илтимос қилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

1972 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича кундузги ва сиртқи

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

машинасозлик ва машина деталлари, қишлоқ хўжалик машиналари, инженерлик гидрогеологияси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш (трактор ва автомобиллар, чорвачилик фермаларини механизациялаш, ички ёнар двигателлари), қишлоқ хўжалик машиналари ва қуролларидан фойдаланиш ва уларни ремонт қилиш (машина-трактор парки эксплуатацияси машина ремонти), гидротехник қурилиш ва иншоотлар, мелиорация ва суғориладиган деҳқончилик (қишлоқ хўжалигини мелиорациялаш ва гидромелиоратив системалар эксплуатацияси), асос, пойдевор ва ер ости қурилмалари, қишлоқ хўжалиги экономикаси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил қилиш ва планлаштириш, қурилиш технологияси ва қурилишни механизациялаш, (гидромелиорация ишларини ташкил қилиш ва технологияси) неорганик химия.

Аспирантурага кирувчилар танлаган фандан, КПСС тарихидан ва олий ўқув юртлри программаси ҳажмида чет тилларнинг биридан кириш имтиҳонлари топширадилар.

Кирувчилар: институт ректори номига ёзилган ариза, тасдиқланган диплом нусхаси (зачёт ведомостидан кўчирма илова қилинади) 6х9 см. ҳажмдаги 2 дона ва 3х4 см. ҳажмидаги 3 дона фотосурат билан кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, таржимаи ҳоли, сўнгги иш жойидан характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (тасдиқланган), соғлиги тўғрисидаги 286-формадаги медицина справкаси, эълон қилинган илмий-техника ҳисоботлари, ихтиролари, тажриба-конструкторлик ишлари рўйхати ва улар тўғрисидаги фикрлар, эълон қилинган ишлари бўлмаган кишилар танлаган мутахассислиги бўйича рефератларни (докладларини) топширишлари лозим.

Кириш имтиҳонлари беришга рухсат этилганларга имтиҳонларга тайёрланиш ва топшириш учун иш жойидан иш ҳақи сақланган ҳолда 30 календарь куни миқдорида отпуска берилади. Иш жойидан ўқув юрти, илмий-тадқиқот муассасаларига бориш учун маоши сақланмаган ҳолда қўшимча отпуска берилади.

ҲУЖЖАТЛАР 1 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй, телефон № 33-99-98, қўшимча 28.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — Кўрсатувлар программаси. 9.30 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 10.00 — **Л. Кассиль** «Ҳозирланниг, хазрати олийлари». Телевизион театр. 11.00 — **Москва кўрсатувлари.** 17.20 — ТОШКЕНТ. 17.25 — Болалар учун мультфильм. 17.55 — «АХБОРОТ» программаси. 18.15 — «Доира рақсга чорлайди» фильм-концерт 19.00 — Савдо ходимлари кунига бағишланган кўрсатув. 19.30 — Рангли телевидение. Наманган маданият уйи ашула ва рақс ансамблининг концерти. 20.30 — «АХБОРОТ» программаси. 20.50 — Телевизион миниатюралар театри (такрорий кўрсатув). 21.30 — МОСКВА. 22.00 — Рангли телевидение: футбол бўйича СССР биринчилиги учун **«Спартак» (Москва) — «Торпедо» (Москва)** учрашувининг иккинчи ярми. 22.45 —ТОШКЕНТ. «Тўрткўл баҳодирлари». Телеочерк (биринчи кўрсатув). **«Фалокат оёқ остида»** бадиий фильми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — **Тошкент кўрсатади.** 17.20 — **Москва кўрсатувлари.** 20.30 — ТОШКЕНТ. «Диққат, шаҳарда сеҳргар» бадиий фильми 22.45 — **Москва кўрсатувлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Фрунзе телестудиясининг кўрсатувлари. 21.30 — Москва кўрсатувлари.

24 ИЮЛЬ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Гулхан» журнали саҳифаларида; 18.25 — Советский воин. 19.15 — Оламда нима гап? — 19.45 — Ахборот 20.00—МОСКВА; илмий-оммабоп программа 20.30—ТОШКЕНТ. Ахборот 20.45—Телевизион театр. Х. Деряев. ҚИСМАТ. (3-қисм). 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 22.50 — Концерт. 23.30 — МОСКВА. Футбол: **«Динамо» (Москва) — «Днепр» (Уйиннинг иккинчи ярми).**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Болалар учун фильм эртак. 11.05 — Трясогузка армияси (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 20.00 ТОШКЕНТ. Бир актёр ижросида театр. В. Кривин. Чўнтак мактаби. 20.30 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм. 22.30 — МОСКВА. 23.30 — ТОШКЕНТ. Алангали йўллар (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатувлари.**

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 7.45 — «Мактаб ва жамоатчилик», (ўзбекча). 8.25 — Сиз ёқтирган қўшиқлар. 9.30 — Москва «Ер ва эл» радиожурнали. 10.20 — «Янграйвер қувонч ва бахт қўшиқлари». 11.15 — «Табассум» радиожурнали». 12.15 — «Эрталабки салом» (Москва). 13.30 — Савдо ходимлари учун концерт. 15.00 — Савдо ходимлари кунига бағишланган эшиттириш. Ўзбекистон ССР Савдо министри ўринбосари С. Икромов сўзи (ўзбекча). 15.10 — Савдо ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. 16.10 — Латифа аз-Зайёд. «Лайло». Роман асосида радиопостановка. 17.00 — Араб куйларидан концерт. 17.40 Дам олиш киноафишаси. 18.00 — Чўлқуварлар учун концерт. 18.40 — Чолғу куйлари. 19.20 — Лирик концерт. 20.00 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 21.00 — «Мамлакат ва қитъаларда». 21.10 — Қишлоқ оқшомлари. Мусиқали-адабий композиция. 22.15 — «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. 23.10 — Дам олиш концерти. 00.10 — Тунги музикали программа.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Шафтоли гули — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Жонон йигит — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Локис — «МОСКВА» (кеч соат 5.30 ва 9.30 минутларда). «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Ёшлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сен, мен ва кичик Париж — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 1.30, 3.30 ва кеч соат 7.30 минутларда).

Музика садолари — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Аёл ҳаётидаги эркаклар — «КЎКЧА» (кундуз соат 11.30 ва кеч 8.15 минутларда).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Шафтоли гули — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сен, мен ва кичик Париж — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ШАҲАР 85-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972—1973 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

тўқувчи ва ип йигирувчилар — ўқиш муддати — бир йил; тўқиш ва ип йигирув ишлаб чиқаришида мастер ёрдамчиси — ўқиш муддати — 1,5 ва 2 йил.

8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқишга қабул қилинганлар Тошкент шаҳрида доимий прописка қилиниб, уч маҳал овқат, уст-бош ва ишлаб чиқариш практикасида оладиган иш ҳақининг бир қисми билан таъминланади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади: метрика ёки паспорт, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, соғлиги тўғрисида, яшаш жойидан справкалар, 4 дона фотосурат (3х4 см).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Абдулла Қаҳҳор кўчаси (собиқ «Заводская» кўчаси), 34-уй.

РИБИНСК ШАҲРИДАГИ ГУГУРТ ФАБРИКАСИ

айни вақтда упаковка учун ишлатиладиган ёғоч пайраҳаларини ва карамел ҳамда мороженое учун чўпларни чекланмаган миқдорда

ЕТКАЗИБ БЕРА ОЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Ярославль области, Рибинск шаҳри, Захаров кўчаси, 38-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП, ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336345, Редактор ўринбосарлари — 337914, 336683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосари — 337283, Партия турмуши — 332469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331453, Хабарлар хати — 332691, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333253, Қишлоқ хўжалиги — 337694, Алоқа бўлими ва бадиий адабиёт — 332036, Фан, маданият ва олий ва ўрта махсус маориф — 334451, Маҳаллий ахборот ва хатлар — 331424, Оммавий ишлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 48—55, Бухоро — 3—31—43, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—072, Термиз — 55—33, Урганч — 34—53, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 171. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 01631.